

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1XEObd/1/2020
Identifikačné číslo spisu: 4105220709
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4105220709.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, proti povinnej S. O., narodenej X. M. XXXX, bytom XXX XX U. XXX, o vymoženie 483,97 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 17Er/337/2005, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 9CoE/124/2014-64 zo 17. júla 2014, takto

rozhodol:

- I. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .
- II. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a .
- III. Povinnej n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 17Er/337/2005-33 z 13. augusta 2012 exekúciu vedenú na základe notárskej zápisnice, ktorú bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia, vyhlásil za neprípustnú a zároveň zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania súdu (ďalej len „Exekučný poriadok“). Vychádzal zo zistenia, že oprávnená a povinná uzavreli dňa 29. októbra 2004 zmluvu o úvere, ktorej súčasťou bolo aj splnomocnenie, ktorým povinná splnomocnila advokáta Mgr. Tomáša Kušníra na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t. j. aby v jej mene uznal záväzok z úveru tak, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným titulom pre súdny výkon rozhodnutia alebo exekúciu na celý jej majetok do výšky vzniknutej pohľadávky a príslušenstva. Keďže povinná si nespĺnila zmluvný záväzok, bola spísaná notárska zápisnica, v ktorej Mgr. Tomáš Kušník v mene povinnej uznal dlh v plnom rozsahu čo do základu aj výšky a zároveň vyhlásil, že povinná tento dlh splatí v lehote do 17. mája 2005, v opačnom prípade súhlasí s použitím notárskej zápisnice ako exekučného titulu. S poukazom na ustanovenia § 39 a § 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka, dospel súd prvej inštancie k záveru, že splnomocnenie (dohoda o splnomocnení), ktoré je súčasťou zmluvy o úvere, je neplatným právnym úkonom. Argumentoval tým, že v čase uzatvorenia zmluvy o úvere ešte neexistoval dlh povinnej a

nebola známa ani jeho výška. Povinná teda v tomto čase nemohla realizovať svoje právo uznať dlh a následne splnomocniť Mgr. Kušníra na také právo, z čoho zároveň vyplýva aj nevedomosť povinnej o splatení svojho dlhu v lehote určenej v exekučnom titule. Keďže na základe neplatnej dohody o splnomocnení nemohlo dôjsť k uznaniu dlhu, a teda ani k vydaniu a podpísaniu notárskej zápisnice, ktorá je podkladom pre exekučné konanie, súd musel postupovať v zmysle § 58 ods. 1 Exekučného poriadku a rozhodnúť s poukazom na ustanovenie § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku o neprípustnosti exekúcie a následne o jej zastavení.

2 Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 9CoE/124/2014-64 zo 17. júla 2014 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej aj „OSP“). Ďalším výrokom zamietol návrhy oprávnenej na prerušenie konania. Námietky oprávnenej uvádzané v odvolaní posúdil ako nedôvodné. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že zastúpenie na základe plnomocenstva vzniklo súčasne s uzavretím zmluvy o úvere, teda v čase, keď žiadny dlh neexistoval a nebola známa ani jeho výška, v dôsledku čoho povinná nemohla dlh uznať, ani iného splnomocniť na také uznanie. Keďže je neprípustné, aby sa niekto vzdal práva, ktoré môže vzniknúť až v budúcnosti, je takáto dohoda podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Neplatnosť plnomocenstva udeleného povinnou videl odvolací súd tiež v rozpore záujmov splnomocneného zástupcu Mgr. Tomáša Kušníra a zastúpenej povinnej (§ 22 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ktorý rozpor spočíval v tom, že zástupca, ktorý mal povinnú zastupovať pri uznaní dlhu a spísaní notárskej zápisnice, bol určený priamo v zmluve o úvere oprávnenu. V dôsledku neplatného plnomocenstva bolo neplatné aj vyhlásenie Mgr. Kušníra v predmetnej notárskej zápisnici a súd prvej inštancie postupoval správne, keď exekúciu zastavil, pretože notárska zápisnica nespĺňa podmienky materiálne vykonateľného exekučného titulu.

3 Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, v ktorom uviedla, že súdy oboch inštancií rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ OSP) a opätovne konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ OSP), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu. Ďalej namietala, že ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ OSP) a oprávnenej sa odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP) tým, že súdy nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerespektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie. Rovnako namietala, že konanie súdov je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP) a tiež, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Oprávnená (ďalej aj „dovolatelka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Súčasťou dovolania bol tiež návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia, ktorý dovolateľka odôvodnila tým, že napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné právne nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

4 Povinná sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadřila.

5 Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo podané 13. októbra 2014. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálna a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP). S účinnosťou od 1. júla 2016

bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z.z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové ustanovenia § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

6 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (§ 470 ods. 4 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), skôr než pristúpil k preskúmaniu dovolaním napadnutého uznesenia, zisťoval, či sú splnené podmienky potrebné na to, aby dovolaním napadnuté uznesenie mohlo byť podrobené dovolaciemu prieskumu.

7 Nevyhnutnou procesnou podmienkou v dovolacom konaní je povinné zastúpenie dovolateľa advokátom, ako to vyplýva z ustanovenia § 241 ods. 1 OSP v znení účinnom ku dňu podania dovolania oprávnenej. Rovnako aj Civilný sporový poriadok v ustanovení § 429 ods. 1 vyžaduje, aby dovolateľ bol v priebehu dovolacieho konania zastúpený advokátom, s výnimkou prípadov predpokladaných v ustanovení § 429 ods. 2 CSP, pričom dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť advokátom aj spísané. Ide o osobitné podmienky dovolacieho konania, ktorých nesplnenie má za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. e/ CSP.

8 V posudzovanom prípade oprávnená ako dovolateľka nie je v dovolacom konaní zastúpená advokátom. Z obsahu spisu vyplýva, že v čase podania dovolania bola zastúpená splnomocneným zástupcom - advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 42, konajúcou prostredníctvom jej konateľa, advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD. V priebehu dovolacieho konania spoločnosť Fridrich Paľko s.r.o. oznámila, že dňa 6. februára 2018 došlo k výpovedi všetkých plnomocnenstiev viažucich sa k zmluvám o poskytovaní právnych služieb uzavretých medzi advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko s.r.o. a dovolateľkou ako klientkou, čím bolo ukončené zastupovanie dovolateľky danou advokátskou kanceláriou vo všetkých konaniach. Právnym účinkom výpovede dovolateľkou udeleného splnomocnenia je, že v predmetnom dovolacom konaní absentuje splnenie procesnej podmienky, spočívajúcej v povinnom zastúpení dovolateľa advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), ktorej splnenie je dovolací súd povinný skúmať nielen na začiatku, ale v priebehu celého dovolacieho konania. Dovolací súd preto dňa 26. novembra 2020 dovolateľku vyzval, aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia tejto výzvy preukázala splnenie podmienok vyžadovaných ustanovením § 429 CSP. Dovolateľka mala v určenej lehote dovolaciemu súdu predložiť splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní, prípadne mala preukázať, že sa na ňu vzťahuje výnimka v zmysle ustanovenia § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, t. j. že jej zamestnanec alebo člen, ktorý je oprávnený za ňu konať, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Dovolací súd dovolateľku zároveň poučil o následku nesplnenia podmienok podľa § 429 CSP, ktorým je odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. e/ CSP. Dovolateľka napriek výzve dovolacieho súdu, ktorá jej bola účinne doručená dňa 1. decembra 2020, v stanovenej 10-dňovej lehote a ani do času rozhodnutia dovolacieho súdu o jej dovolaní, nepredložila splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní a ani nepreukázala, že za ňu koná poverený zamestnanec alebo člen, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

9 Vzhľadom k tomu, že dovolateľka, napriek výzve a poučeniu zo strany dovolacieho súdu, nepreukázala zastúpenie advokátom v dovolacom konaní, alternatívne existenciu výnimky podľa ust. § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, nie je splnená osobitná procesná podmienka dovolacieho konania v zmysle § 241 ods. 1 OSP v znení účinnom v čase podania dovolania, ako aj § 429 CSP účinného v čase rozhodovania dovolacieho súdu. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej podľa § 447 písm. e/ CSP odmietol.

10 K návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP dovolací súd uvádza, že v prejednávanej veci dovolací súd skúmal splnenie procesných podmienok dovolacieho konania, ktoré posudzoval v zmysle príslušných ustanovení vnútroštátneho procesného práva. Dovolanie oprávnenej odmietol podľa § 447 písm. e/ CSP z dôvodu nesplnenia procesnej podmienky povinného zastúpenia dovolateľa advokátom (§ 241 ods. 1 OSP v znení účinnom ku dňu podania dovolania a § 429 CSP). Pre také rozhodnutie nebolo potrebné aplikovať a interpretovať právo Európskej únie, ani sa zaoberať judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. S poukazom na uvedené dovolací súd návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania ako nedôvodný zamietol.

11 Keďže dovolací súd zamietol návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania a odmietol jej dovolanie z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 429 CSP, je neopodstatnený tiež návrh oprávnenej na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia a dovolací súd nie je povinný o ňom rozhodnúť osobitným výrokom (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/616/2015).

12 Povinnej ako úspešnej účastníčke dovolacieho konania vznikol voči oprávnenej nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu povinnej v dovolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, dovolací súd v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018, sp. zn. 7Cdo/14/2018, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR ako R 72/2018).

13 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.